

Merhaba,

Öncelikle bölümümüz içerisinde Eskiçağ Tarihi'ne olan ilginin gittikçe arttığını görmekten mutluluk duyduğumuzu belirtmek isteriz. Ülkemizde uzun bir süre arkeoloji ve tarihin diğer dalları arasında sıkışıp kalmış olan bu disiplinin önemi sosyal bilimciler tarafından gitgide daha fazla anlaşılmaya başlamıştır. Yine de –ve ne yazık ki- Batı ülkeleriyle kıyasladığımızda halen çok az olan bu ilginin sorumlusu da hem eğitim sisteminin hem de eskiçağ tarihçilerininindir. Bu alanda çalışma arzusu olan öğrenciler yıllarca ya ders yokluğu çekmiş ya onlarla ilgilenecek danışman bulamamış ya da öğrenim gördükleri bölümlerdeki ağırlıklı olan anabilim dallarının baskısıyla farklı alanlara yönelmek durumunda kalmışlardır. Bu hataya düşmemek için Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı olarak elimizden geleni yapmaya kararlı olduğumuzun altını çizmek isteriz. Ancak bizim katkımızın bir bilim dalında uzmanlaşmak için yalnızca bir başlangıç teşkil ettiğini de belirtmek durumundayız. Bu uzun yolun yükünün çok büyük kısmını öğrenim görecekt kişiler çekecektir. Bizim yapabileceğimiz ise bu yükü elimizden geldiğince hafifletmektir.

İşte bu nedenle, söz konusu alanda çalışmak isteyen öğrencilerimize Eskiçağ Tarihi Bilimleri'ne giriş niteliğinde seçilmiş bir kaynakça hazırladık. Bu kaynakçayı metodolojik bir bakış açısıyla “Eski Doğu” ve “Eski Batı” olarak ikiye ayırdık ki ülkemiz de Eskiçağ Tarihi kendi içerisinde de bu şekilde ayrılmakta, uzmanlaşma da bu genel başlık altında gerçekleşmektedir. Aynı zamanda "Eski Doğu" başlığı altında, “Giriş Kitapları”, “Diğer Kaynaklar” olarak alt sınıflandırma gerçekleştirdik. Öğrencinin hem mesleki gelişimine dair olan genel okumaları kolayca gerçekleştirmesi hem de ödev ve tezlerinde yararlanacağı kaynakları kolaylıkla seçmesi için bu tür bir ayrımı uygun gördük. Bununla birlikte "Eski Batı Tarihi" başlığı altında ise üzerine yoğunlaşacak kişiler için "Giriş Kitapları" ve "Klasik Kaynaklar” adlı bir ayrım uygun gördük.

Eski Doğu Tarihi için gerçekleştirilecek genel okuma önerimiz, giriş kitaplarıyla bir alt yapı oluşturduktan sonra siyasi tarih, ekonomi tarihi ve kültür tarihini kapsayan ve “Diğer Kaynaklar” başlığında verilen kaynakları kronolojik şekilde değerlendirilmesidir.

Eski Doğu Tarihi için kronolojiyi şu şekilde takip etmenizi öneririz:

- Eski Mezopotamya Tarihi ve Uygarlığı
- Eski Mısır Tarihi ve Uygarlığı
- Anadolu'da Asur Kolonileri Çağı
- Hitit Tarihi ve Uygarlığı
- Demir Çağı Uygarlıkları

Eski Batı Tarihi alanında gerçekleştirilecek genel okumalar için önerimiz ise, giriş kitaplarıyla bir alt yapı oluşturulduktan sonra verilen birincil klasik kaynakların okunması yönündedir. Bu alanda çalışma yapan araştırmacı daha ayrıntılı kaynaklar için gerektiğinde Bülent İplikçioğlu'nun "Eski Batı Tarihi I" adlı bibliyografik çalışmasına başvurabilirler. Klasik kaynaklar önerilen okuma sırasına göre listelenmiştir ve Oxford Üniversitesi'nin Klasik Bilimler ve Eskiçağ Tarihi Bölümleri'nin okuma programlarına göre hazırlanmıştır.

Eski Batı Tarihi için kronolojiyi şu şekilde takip etmenizi öneririz:

- Fenikeliler
- Girit ve Miken Tarihi ve Uygarlığı
- Eski Yunan Tarihi ve Uygarlığı
- Hellenistik Dönem Tarihi ve Uygarlığı
- Roma Tarihi ve Uygarlığı

Faydalı olmasını temenni eder, hepinize başarılar dileriz.

Fatma Sevinç Erbaşı - Ahmet Türkan

ESKİ DOĞU TARİHİ İÇİN SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

Giriş Kitapları

- AKURGAL, E., (1993), *Anadolu Uygarlıkları*, İzmir.
- BAINAS, J.-MALEK J., (1986), “Eski Mısır”, *Atlaslı Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi*, (çev. Zeynep Aruoba-Oruç Auroba), C. II, İstanbul.
- DİNÇOL, A. M., (1982), “Hititler”, *Anadolu Uygarlıkları Ansiklopedisi I*, İstanbul.
- ERZEN, Afif, (1992), *Doğu Anadolu ve Urartular*, Ankara.
- FREEMAN, Charles, (2003), *Mısır, Yunan ve Roma: Antik Akdeniz Uygarlıkları*, (çev. Suat Kemal Angı), Ankara.
- HORNUNG, Erik, (2004), *Mısır Tarihi*, (çev. Zehra Aksu Yılmaz), İstanbul.
- HUOT, J. L.-THALMANN, J. P.-VALBELLA, D., (2000), *Kentlerin Doğuşu*, (çev. Ali Bektaş Girgin), Ankara.
- KHURT, Amelie, (2010), *Eskiçağ'da Yakındoğu, c.I-II*, (çev.D.Şendil), İstanbul.
- KINAL, F., (1983), *Eski Mezopotamya Tarihi*, Ankara.
- MACQUEEN J. G., (2001), *Hititler ve Hitit Çağında Anadolu*, (çev. Esra Davutoğlu), Ankara.
- van de MIEROOP, Marc, (2006), *Antik Yakındoğu'nun Tarihi: İ.Ö. 3000–323*, (çev. Sinem Gül), Ankara.
- ROAF, Michael, (1996), “Mezopotamya ve Eski Yakındoğu”, *Atlaslı Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi*, (çev. Zülal Kılıç), C. IX, İstanbul.
- WIESEHÖFER, Josef, (2003), *Antik Pers Tarihi*, (çev. Mehmet Ali İnci), İstanbul.

Diğer Kaynaklar

- AKURGAL, E., (1995), *Hatti ve Hitit Uygarlıkları*, İstanbul.
- ALP, Sedat, (2001), *Hititlerin Mektuplaşmaları*, İstanbul.

- BALKAN K., (1955), *Mama Kralı Anum-hirbi'nin Kaniş Kralı Warşama'ya Mektubu*, Ankara.
- BOTTERO, Jean, (2003), *Mezopotamya: Yazı, Akıl ve Tanrılar*, (çev. Mehmet Emin Özcan-Ayten Er), Ankara.
- BRYCE T., (2003), *Hitit Dünyasında Yaşam ve Toplum*, (çev. Müfit Günay), Ankara.
- CERAM, C. W., (1994), *Tanrılar, Mezarlar ve Bilginler: Arkeolojinin Romanı*, (çev. Hayrullah Örs), İstanbul.
- CERAM, C. W., (2002), *Tanruların Vatanı Anadolu*, (çev. Esat Mermi Erendor), İstanbul.
- DARGA, Muhibbe, (1984), *Eski Anadolu'da Kadın*, İstanbul.
- DARGA, Muhibbe, (1992), *Hitit Sanatı*, İstanbul.
- DEMİRİŞ, Bedia, (2002), *Eskiçağ'da Yazı Araç ve Gereçleri*, İstanbul.
- DİNÇOL, Belkıs, (1999), *Eski Önyasya ve Mısır'da Müzik*, İstanbul.
- DİNÇOL, Belkıs, (2003), *Eski Önyasya Toplumlarında Suç Kavramı ve Ceza*, İstanbul.
- ERGİNÖZ-ŞAHİNBAŞ G., (1999), *Hititlerde Anatomi ve Tıp*, İstanbul.
- EYUBOĞLU S.- ERHAT A., (1991), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, Ankara. (Giriş Kısmı)
- FRANGIPANE, Marcella, (2002), *Yakındoğu'da Devletin Doğuşu*, (çev. Zühre İlkelen), İstanbul.
- FRIEDRICH, Johannes, (2000), *Kayıp Yazılar ve Diller*, (çev. Recai Tekoğlu), İstanbul.
- HOOKE S. H., (1995), *Ortadoğu Mitolojisi: Mezopotamya, Mısır, Filistin, Hitit, Musevi Hıristiyan Mitosları*, (çev. Alâeddin Şenel), Ankara.
- IMPARATI F., (1992), *Hitit Yasaları*, (çev. E. Özbayoğlu), Ankara.
- KLENGEL, Horst, (2001), *Kral Hammurabi ve Babil Günlüğü*, (çev. Nesrin Oral), İstanbul.
- KRAMER, Samuel Noah, (1998), *Tarih Sümer'de Başlar*, (çev. Muazzez İlmiye Çığ), Ankara.

- NAUMANN R., (1991), *Eski Anadolu Mimarlığı*, (çev. Beral Madra), Ankara.
- OATES, Joan, (2004), *Babil*, (çev. Fatma Çizmeli), Ankara.
- ÖZGÜÇ T., (1948), *Öntarihte Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri*, Ankara.
- SEVİN V., (1991), *Yeni Asur Sanatı I: Mimarlık*, Ankara.
- ÜNAL, A., (1980), "Hitit Tıbbının Ana Hatları", *Bellekten 175*, Ankara, 475-495.
- ÜNAL, A., (2002), *Hititler Devrinde Anadolu 1*, İstanbul.
- ÜNAL, A., (2003), *Hititler Devrinde Anadolu 2*, İstanbul.
- ÜNAL, A., (2005), *Hititler Devrinde Anadolu 3*, İstanbul.

ESKİ BATI TARİHİ İÇİN SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA

Giriş Kitapları

- BARROW, Reginald, (2006), *Romalılar*, (çev.E.Gürol), İstanbul.
- DAVIES, Norman., (2006), *Avrupa Tarihi*, (çev.M.A.Kaya), Ankara. (Giriş, Eski Yunan ve Roma Bölümleri)
- DIAKOV, V. - KOVALEV, S. (2012), *İlkçağ Tarihi, c.I-II*, (çev.Özdemir İnce), İstanbul.
- FREEMAN, Charles, (2003), *Mısır, Yunan ve Roma: Antik Akdeniz Uygarlıkları*, (çev. Suat Kemal Angı), Ankara.
- GRIMAL, Pierre, (2005), *Yunan Mitolojisi*, (çev.N.Özyıldırım), Ankara.
- MANSEL, Arif Müfit, (1988), *Ege ve Yunan Tarihi*, Ankara.
- MARTIN, Thomas, (2012), *Eski Yunan*, (çev.Ü.H.Yoysal), İstanbul.
- MOSCATI, Sabatino (2004), *Fenikeliler*, (çev.S. Gül), Ankara.
- İPLİKÇİOĞLU, Bülent (2010), *Eski Batı Tarihi I*, Ankara. (Özellikle Giriş bölümü metodoloji anlamında oldukça faydalıdır. Ayrıca ileride gerçekleştireceğiniz tüm eski batı tarihi araştırmaları için klavuz ve bibliyografik kitaptır.)
- TEKİN, Oğuz, (2008), *Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş*, İstanbul.

Klasik Kaynaklar

- EYUBOĞLU S.- ERHAT A., (1991), *Hesiodos Eseri ve Kaynakları*, Ankara.
- HOMEROS, (1988), *İlyada*, (çev. Azra Erhat-A. Kadir), İstanbul.
- HOMEROS, (1992), *Odyseia*, (çev. Azra Erhat-A. Kadir), İstanbul.
- HERODOTOS, (2011), *Tarih*, (çev.Müntekim Ökmen), İstanbul.
- THUKYDIDES, (2010), *Peleponnessos Savaşları*, (çev.Furkan Akdemir), İstanbul.
- KSENEPHONE, (2011), *Anabasis: Onbinlerin Dönüşü*, (çev.Oğuz Yarlıgaş), İstanbul.
- DEMOSTHENES, (2001), *Söylevler*, (çev.Candan Şentuna), Ankara.
- EURIPIDES, (2010), *Bakkhalar*, (çev.Selahattin Eyüboğlu), İstanbul.

- SOPHOKLES, (2012), *Kral Oidipius*, (çev.Bedrettin Tuncel), İstanbul.
- ARISTOPHANES, (2006), *Eşekarıları, Kadınlar Savaşı ve Diğer Oyunlar*, (çev.A.Erhat - S.Eyüboğlu), İstanbul.
- PLATON, (2011), *Devlet*, (çev.M.A.Cimcoz-S.Eyüboğlu), İstanbul.
- ARİSTOTALES, (2011), *Poetika*, (çev.F.Akderin), İstanbul.
- ARRIANOS, (2005), *İskenderin Seferleri*, (çev.Furkan Akderin), İstanbul.
- PLUTARKHOS, (2010), *Lykurgos'un Hayatı*, (çev.Sebahattin Etüboğlu), İstanbul.
- LIVIUS, Titus, (1997), *Roma Tarihi, Şehrin Kuruluşundan İtibaren, c.1,2,3,4*, (çev.Sebahat Şenbark), İstanbul.
- EUTROPIUS, (2007), *Roma Tarihi'nin Özeti*, (çev.M.Küpüşoğlu), İstanbul.
- VERGILIUS, (1995), *Aeneas*, (çev.İ.Z.Eyüboğlu), İstanbul.
- PLUTARKHOS, (2006), *Marchus Antonius*, (çev.F.Akderin), İstanbul.
- PLUTARKHOS, (2007), *İskender & Caesar*, (çev.F.Akderin), İstanbul.
- CİCERO, (2012), *Tanrıların Doğası*, (çev.F.Gül Özaktürk, Fafo Telatar), Ankara.
- CAESAR, J. (2006), *Gallia Savaşı*, (çev.F.Akderin), Ankara.
- CAESAR, J., (2007), *İç Savaş*, (çev.F.Akderin), İstanbul.
- AUGUSTUS, (2009), *Ankara Anıtı*, (çev.Ç.Dürüşken), İstanbul.
- STRABON, (1993), *Antik Anadolu Coğrafyası*, (çev.Adnan Pekman), İstanbul.
- APULEIUS, (2006), *Başkalaşımalar*, (çev.Çiğdem Dürüşken), İstanbul.
- SUETONIUS, (2010), *On İki Caesar'ın Yaşamı*, (çev.F.Telatar-G. Özaktürk), Ankara.